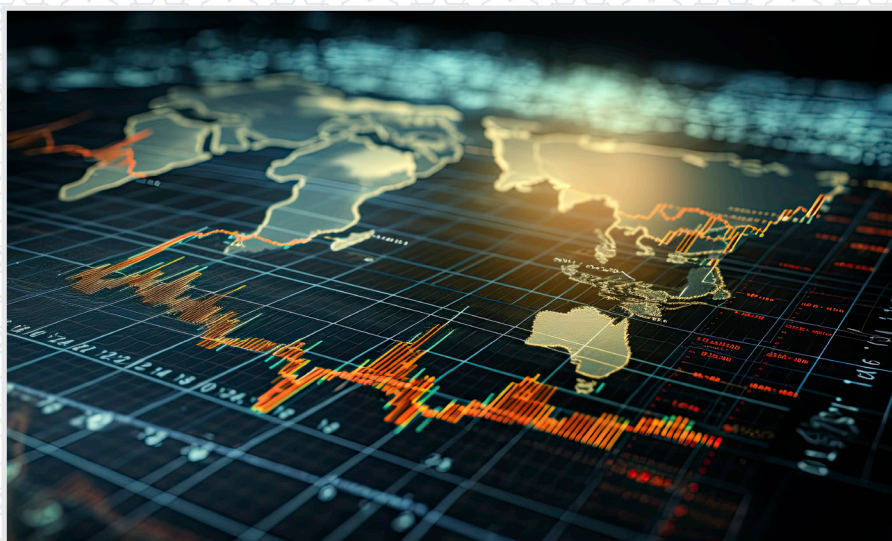

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران: برآورد تولید ناخالص داخلی ماهانه (شهریور ۱۴۰۳)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۸/۸

شماره مسلسل: ۲۰۱۵۷
کد موضوعی: ۲۲۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:
پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران: برآورد تولید ناخالص داخلی ماهانه
(شهریور ۱۴۰۳)

نوع گزارش: طرح/ لایحه راهبردی نظارتی

نام دفتر:
مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

مدیر مطالعه:
محمد رضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان:
عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظران علمی:
سید مهدی بنی‌طبا، ابوالمحسن والی‌زاده

گرافیک و صفحه‌آرایی:
منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:
۱. تولید ناخالص داخلی ایران
۲. تولید ناخالص داخلی بخش کشاورزی
۳. تولید ناخالص داخلی بخش نفت خام و گاز طبیعی
۴. تولید ناخالص داخلی گروه صنایع و معادن
۵. تولید ناخالص داخلی گروه خدمات

تاریخ شروع مطالعه:
۱۴۰۳/۰۵/۰۱

فهرست مطالب

۶	چکیده.....
۷	خلاصه مدیریتی.....
۸	۱.مقدمه.....
۸	۲. تولید ناخالص داخلی.....
۱۰	۳. بخش کشاورزی.....
۱۱	۴. بخش نفت خام و گاز طبیعی.....
۱۲	۵. گروه صنایع و معادن.....
۱۳	۶. گروه خدمات.....
۱۴	۷. جمع بندی.....
۱۵	منابع و مأخذ.....

فهرست شکل ها

۹	شکل ۱. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی ماهانه (۱۳۹۵=۱۰۰).....
۹	شکل ۲. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت ماهانه (۱۳۹۵=۱۰۰).....
۱۰	شکل ۳. نمودار سهم بخش های اقتصادی از رشد اقتصادی شهریور و تابستان ۱۴۰۳ (۱۳۹۵=۱۰۰).....
۱۱	شکل ۴. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه بخش کشاورزی (۱۳۹۵=۱۰۰).....
۱۲	شکل ۵. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه بخش نفت خام و گاز طبیعی (۱۳۹۵=۱۰۰).....
۱۳	شکل ۶. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه گروه صنایع و معادن (۱۳۹۵=۱۰۰).....
۱۴	شکل ۷. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه بخش خدمات (۱۳۹۵=۱۰۰).....

فهرست جدول ها

۱۵	جدول ۱. رشد ارزش افزوده به تفکیک فعالیت های اقتصادی.....
----	--

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران: برآورد تولید ناخالص داخلی ماهانه (شهریور ۱۴۰۳)

چکیده

داشتن تصویری به‌نگام و قابل اعتماد از تحولات تولید ناخالص داخلی کشور، می‌تواند به‌طور موثر به بهبود سیاست‌گذاری و پایش دقیق‌تر اقتصاد کلان کمک کند. با توجه به تاخیر مراجع آماری در این حوزه و درخواست‌های مکرر نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای رفع این کاستی و ارائه تصویری به‌نگام‌تر از رشد اقتصادی، مرکز پژوهش‌های مجلس تلاش کرده است که زیر ساختی محاسباتی فراهم کند تا بر اساس آن رشد اقتصادی کشور با تواتر ماهانه و در سریع‌ترین زمان ممکن، برآورد و ارائه شود.

طبق آخرین آمار بانک مرکزی در فصل بهار سال ۱۴۰۳، تولید ناخالص داخلی کشور نسبت به فصل مشابه سال قبل، با نفت و بدون نفت به ترتیب ۳/۲ و ۲/۵ درصد رشد داشته است.

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، رشد اقتصادی کشور در شهریور سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۱/۹ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز ۱/۶ درصد برآورد می‌شود. نتایج برآوردهای این مرکز نشان می‌دهد در شهریور ۱۴۰۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل، ارزش افزوده بخش «کشاورزی» رشد ۲/۵ درصدی، بخش «نفت خام و گاز طبیعی» رشد ۵ درصدی، گروه «صنایع و معادن» رشد منفی ۰/۲ درصدی و گروه «خدمات» رشد ۱/۹ درصدی را ثبت کرده‌اند.

با توجه به نتایج ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، در تابستان ۱۴۰۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل، رشد اقتصادی کشور ۲/۴ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز ۲ درصد برآورد می‌شود. ارزش افزوده بخش «کشاورزی» رشد ۲/۷ درصدی، بخش «نفت خام و گاز طبیعی» رشد ۶/۵ درصدی، گروه «صنایع و معادن» رشد منفی ۰/۲ درصدی و گروه «خدمات» رشد ۲/۷ درصدی را ثبت کرده‌اند.

بیان / شرح مسئله

داشتن تصویری بهنگام و قابل اعتماد از وضعیت بخش حقیقی اقتصاد در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی بسیار با اهمیت است. با این حال، مشابه اکثر کشورهای دنیا، در ایران نیز اولین برآوردها از رشد اقتصادی هر فصل حداقل سه ماه پس از پایان آن فصل منتشر می‌شود. برای نمونه، مراجع آماری کشور، آمارهای رشد اقتصادی بهار سال ۱۴۰۳ را در پایان فصل تابستان منتشر کرده‌اند. در راستای کاهش این تأخیر و دستیابی به آمارهایی بهنگام‌تر، مرکز پژوهش‌های مجلس تلاش کرده است در چارچوب حسابهای ملی ماهانه با استفاده از داده‌های ماهانه در دسترس، رشد اقتصادی و رشد ارزش افزوده فعالیت‌های عمده اقتصادی برای هر ماه را برآورد و منتشر کند تا امکان واکنش‌های بهنگام سیاست‌گذاری نسبت به تغییر روندهای بخش حقیقی اقتصاد، فراهم شود.

نقطه‌نظر / یافته‌های کلیدی

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، در شهریور ماه ۱۴۰۳ رشد اقتصادی کشور ۱/۹ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز ۱/۶ درصد برآورد می‌شود. با توجه به نتایج ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، در تابستان ۱۴۰۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل، رشد اقتصادی کشور ۲/۴ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز ۲ درصد برآورد می‌شود.

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، ارزش افزوده گروه کشاورزی در شهریور ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲/۵ درصد رشد داشته است. برآوردهای انجام شده در این زمینه با توجه به آمارهای پایه دریافتی از وزارت جهاد کشاورزی حاکی از افزایش تولید محصولات باغی و محصولات اصلی دامی و میزان بارش در ماه‌های مورد مطالعه است. همچنین رشد ارزش افزوده این بخش در فصل تابستان ۲/۷ درصد برآورد می‌گردد.

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، ارزش افزوده بخش نفت خام و گاز طبیعی در شهریور ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۵ درصدی داشته است که نشان‌دهنده رشد ارزش افزوده این گروه ناشی از افزایش تولید و صادرات نفت خام و همچنین افزایش تولید گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی نسبت به مدت مشابه سال قبل است. همچنین رشد ارزش افزوده این بخش در فصل تابستان ۶/۵ درصد برآورد می‌گردد.

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، ارزش افزوده گروه صنایع و معادن در شهریور ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد منفی ۰/۲ درصدی داشته است که نشان‌دهنده کاهش شاخص تولید صنایع بوری طی تیر، مرداد و شهریور، کاهش سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان و کاهش شاخص فروش نهاده‌های ساختمانی بوری است. همچنین رشد ارزش افزوده این بخش در فصل تابستان منفی ۰/۲ درصد برآورد می‌گردد.

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، ارزش افزوده گروه خدمات در شهریور ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۱/۹ درصدی داشته است. در شهریور ماه بخش خدمات تحت تأثیر رشد بخش‌های اصلی از جمله بخش‌های «عمده‌فروشی و خرده‌فروشی»، «حمل و نقل انبارداری» و «اطلاعات و ارتباطات» بوده است. همچنین رشد ارزش افزوده این بخش در فصل تابستان ۲/۷ درصد برآورد می‌گردد.

۱. مقدمه

داشتن تصویری به‌نگام و قابل اعتماد از تحولات تولید ناخالص داخلی کشور، می‌تواند به‌طور موثر به بهبود سیاست‌گذاری و پایش دقیق‌تر اقتصاد کلان کمک کند. با این حال در ایران مشابه اکثر کشورهای دنیا اولین برآوردها از رشد اقتصادی فصل مدنظر، حداقل سه ماه پس از پایان فصل مذکور منتشر می‌شود. برای رفع این چالش در ادبیات اقتصاد کلان چارچوب‌هایی برای برآورد رشد اقتصادی ماهانه ارائه شده است. در این چارچوب‌ها سعی می‌شود تا با استفاده از داده‌هایی که به‌صورت به‌نگام و با تواتر زیاد (غالباً ماهانه) در دسترس هستند، رشد اقتصادی کشور در سریع‌ترین زمان ممکن برآورد شود. در این راستا، با استفاده از حداکثر داده‌های ماهانه در دسترس و استفاده از چارچوب حساب‌های ملی ماهانه، ارزش‌افزوده فعالیت‌های عمده اقتصادی و رشد اقتصادی ماهانه با حداقل تاخیر برآورد می‌شود. گزارش حاضر، دومین گزارش ماهانه «برآورد تولید ناخالص داخلی» است و این امکان را فراهم خواهد کرد که در هر ماه بتوان تصویری به‌نگام از وضعیت بخش حقیقی اقتصاد ایران ارائه کرد و رشد اقتصادی هر ماه، قبل از انتشار آمارهای بانک مرکزی و مرکز آمار ایران برآورد خواهد شد.

برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص روش‌شناسی و تفصیل داده‌های استفاده شده به گزارش «چارچوبی برای کنون‌بینی بخش حقیقی اقتصاد ایران» مراجعه شود [۱]. شایان ذکر است در این گزارش با توجه به لزوم سازگاری نتایج برآمده از این گزارش با سایر برآوردها از بخش حقیقی توسط این مرکز و به دلیل عدم محاسبه توالی حساب‌ها توسط مرکز آمار ایران، از حساب‌های ملی بانک مرکزی استفاده شده است.

همچنین لازم به ذکر است در برخی از بخش‌ها از آمار مقدماتی جهت برآورد استفاده می‌شود، لکن تعدیل آمارها با دسترسی به آمارهای قطعی اجتناب‌ناپذیر است، که این موضوع امری رایج در تهیه حساب‌های ملی فصلی و ماهانه می‌باشد.

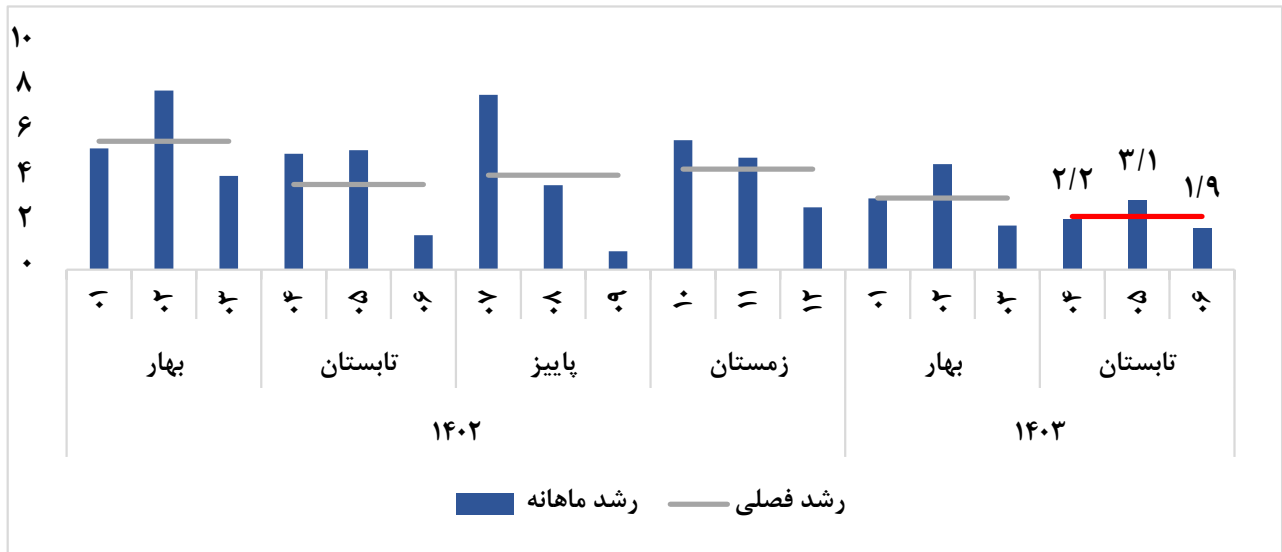
۲. تولید ناخالص داخلی

براساس آمار بانک مرکزی تولید ناخالص داخلی کشور در فصل بهار سال ۱۴۰۳ به میزان ۳/۲ درصد رشد داشته، همچنین رشد اقتصادی بدون نفت ۲/۵ درصد گزارش شده است [۲].

بر همین اساس، طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، رشد اقتصادی کشور در شهریور ۱۴۰۳ معادل ۱/۹ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز ۱/۶ درصد برآورد می‌شود. همچنین براساس نتایج رشد در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، در تابستان ۱۴۰۳ رشد اقتصادی کشور ۲/۴ درصد و رشد بدون نفت ۲ درصد برآورد می‌گردد.

شکل ۱. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی ماهانه (۱۳۹۵=۱۰۰)

مآخذ: داده‌های فصلی تا خرداد ۱۴۰۳ براساس حساب‌های ملی بانک مرکزی- داده‌های ماهانه و پیش‌بینی تابستان ۱۴۰۳ محاسبات تحقیق

شکل ۲. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت ماهانه (۱۳۹۵=۱۰۰)

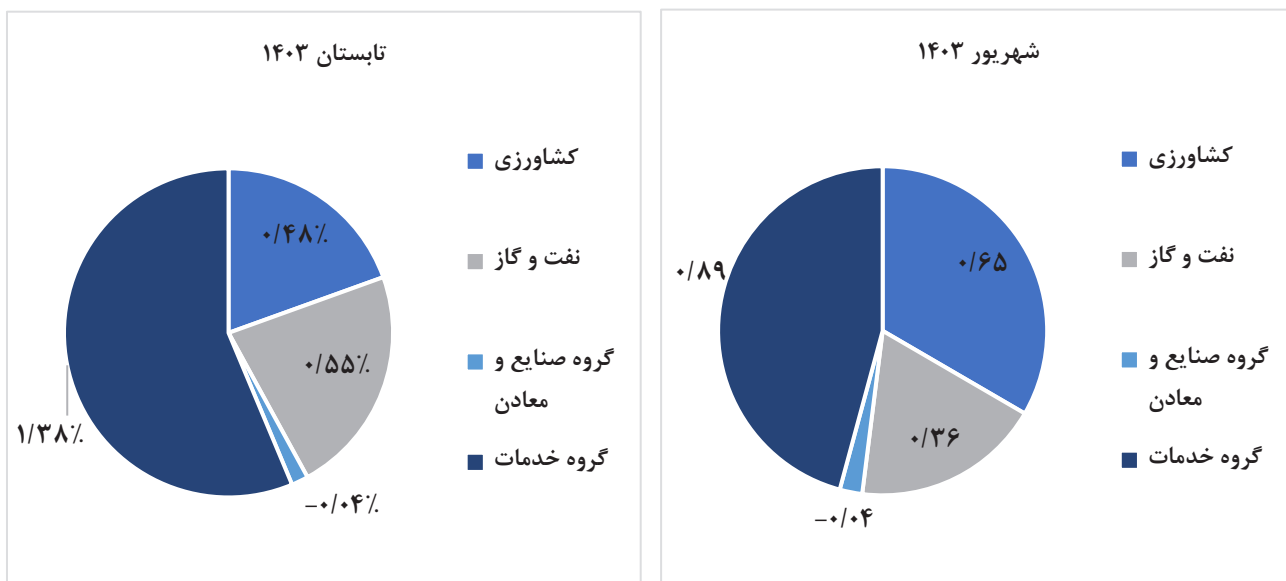
مآخذ: همان.

همان‌طور که در شکل ۳ نشان داده شده، از نرخ رشد ۱/۹ واحد درصدی در شهریورماه سال ۱۴۰۳ بخش کشاورزی سهمی معادل ۰/۶۵ واحد درصد، بخش نفت و گاز سهمی معادل ۰/۳۶ واحد درصد، گروه صنایع و معادن سهمی معادل منفی ۰/۰۴ واحد درصد و گروه خدمات سهمی معادل ۰/۸۹ واحد درصد را به خود اختصاص داده است. همچنین از نرخ رشد ۲/۴ واحد درصدی در فصل تابستان سال ۱۴۰۳ بخش کشاورزی سهمی معادل ۰/۴۸ واحد درصد، بخش نفت و گاز سهمی معادل ۰/۵۵ واحد درصد، گروه صنایع و معادن سهمی معادل منفی ۰/۰۴ واحد درصد و گروه خدمات سهمی معادل ۱/۳۸ واحد درصد را به خود اختصاص داده است.

۱. رشد فصلی براساس حساب‌های ملی فصلی بانک مرکزی و رشد ماهانه براساس محاسبات مرکز پژوهش‌های مجلس است.

شکل ۳. نمودار سهم بخش‌های اقتصادی از رشد اقتصادی شهر یور و تابستان ۱۴۰۳ (۱۰۰=۱۳۹۵)

مأخذ: همان.

۳. بخش کشاورزی

بر اساس اعلام بانک مرکزی بخش کشاورزی در فصل بهار سال ۱۴۰۳ رشد ۳/۱ درصدی را ثبت کرده است. نتایج برآوردهای این مرکز نشان می‌دهد در شهر یور ۱۴۰۳، ارزش افزوده گروه کشاورزی نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲/۵ درصد رشد داشته است. برآوردهای انجام شده در این زمینه با توجه به آمارهای پایه دریافتی از وزارت جهاد کشاورزی حاکی از آن است که در شهر یور ماه تولید محصولات باغی، زراعی و دامی نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۲/۶، ۱/۴ و ۳/۱ درصد افزایش یافته است، همچنین بر اساس آمار دریافتی از مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی میزان بارش در فصل تابستان ۱۴۰۳ رشد ۳۷ درصدی داشته است. همچنین بر اساس نتایج رشد در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی در فصل تابستان نسبت به فصل مشابه سال قبل ۲/۷ درصد برآورد می‌گردد.

شکل ۴. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه بخش کشاورزی (۱۰۰=۱۳۹۵)

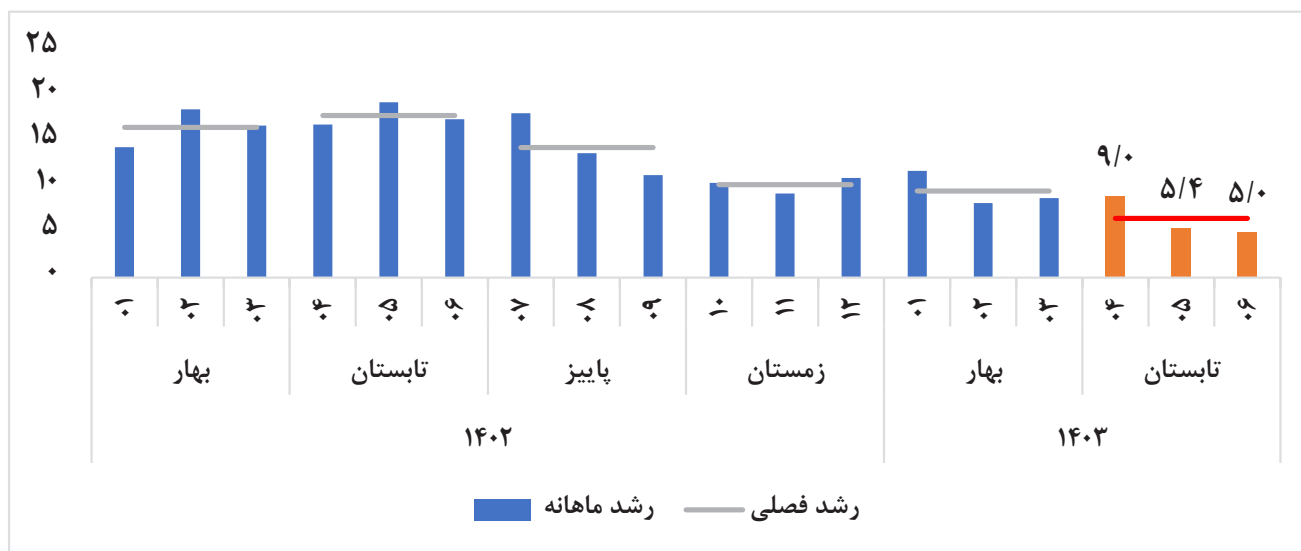
مأخذ: همان.

۴. بخش نفت خام و گاز طبیعی

براساس اعلام بانک مرکزی بخش نفت خام و گاز طبیعی در فصل بهار سال ۱۴۰۳ رشد ۹/۵ درصدی را ثبت کرده است. نتایج برآوردهای این مرکز نشان می‌دهد ارزش افزوده گروه نفت در شهریور سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۵ درصدی داشته است. طبق آخرین آمار اوپک از منابع ثانویه، تولید نفت ایران در تیر و مرداد حدود ۳/۲ میلیون بشکه در روز بوده است که با در نظر گرفتن مصرف حدود ۱/۷ میلیون بشکه‌ای روزانه نفت خام در داخل به معنای صادرات ۱/۵ میلیون بشکه‌ای روزانه نفت خام می‌باشد که در تیر و مردادماه ۱۴ و ۸ درصد رشد داشته است. همچنین براساس نتایج رشد در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، رشد ارزش افزوده گروه نفت در فصل تابستان نسبت به فصل مشابه سال قبل ۶/۵ درصد برآورد می‌گردد.

شکل ۵. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه بخش نفت خام و گاز طبیعی (۱۰۰=۱۳۹۵)

مأخذ: همان.

۵. گروه صنایع و معادن

براساس اعلام بانک مرکزی، گروه صنایع و معادن در فصل بهار سال ۱۴۰۳ رشد ۳/۶ درصدی را ثبت کرده است. این گروه شامل بخش‌های «ساختمان، صنعت، استخراج معدن، تأمین آب، برق و گاز طبیعی» است. نتایج برآوردهای این مرکز نشان می‌دهد گروه صنایع و معادن در شهریور سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب رشد منفی ۰/۲ درصدی داشته است که عمدتاً تحت تأثیر رشد منفی بخش صنعت و بخش معدن، کاهش سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان و کاهش شاخص فروش نهاده‌های ساختمانی بورسی بوده است. [۳]، [۴]، [۵]

همچنین براساس نتایج رشد در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، رشد ارزش افزوده گروه صنایع و معادن در فصل تابستان نسبت به فصل مشابه سال قبل منفی ۰/۲ درصد برآورد می‌گردد.

شکل ۶. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه گروه صنایع و معادن (۱۰۰=۱۳۹۵)

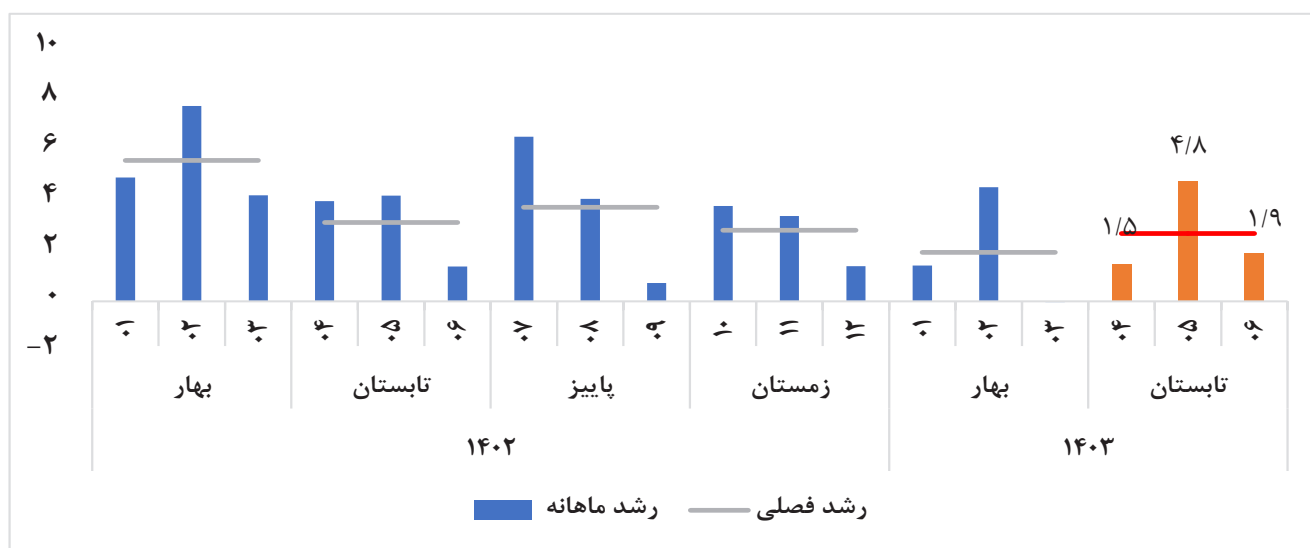

مأخذ: همان.

۶. گروه خدمات

بر اساس اعلام بانک مرکزی گروه خدمات در فصل بهار سال ۱۴۰۳ رشد ۱/۹ درصدی را ثبت کرده است. نتایج برآوردهای این مرکز نشان می‌دهد ارزش افزوده گروه خدمات در شهریور سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۱/۹ درصدی را ثبت کرده است. همچنین بر اساس نتایج رشد در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، رشد ارزش افزوده گروه خدمات در فصل تابستان نسبت به فصل مشابه سال قبل ۲/۷ درصد برآورد می‌گردد. در شهریور ماه بخش‌های «عمده‌فروشی و خرده‌فروشی»، «حمل‌ونقل انبارداری» و «اطلاعات و ارتباطات» رشد مثبتی را نسبت به مدت مشابه سال قبل ثبت کرده‌اند.

شکل ۷. نمودار رشد ارزش افزوده ماهانه بخش خدمات (۱۰۰=۱۳۹۵)

مأخذ: همان.

براساس اعلام بانک مرکزی تولید ناخالص داخلی در فصل بهار ۱۴۰۳ رشد ۳/۲ درصدی و تولید ناخالص داخلی بدون نفت رشد ۲/۵ درصدی را ثبت کرده است. به همین ترتیب نتایج برآوردهای مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد تولید ناخالص داخلی با نفت در شهریور سال ۱۴۰۳ رشد ۱/۹ درصدی و بدون نفت رشد ۱/۶ درصدی داشته است. همچنین در شهریور سال ۱۴۰۳، بخش کشاورزی تحت تأثیر افزایش تولید محصولات باغی و دامی و افزایش بارش بارش با رشد ۲/۵ درصدی، بخش نفت خام و گاز طبیعی تحت تأثیر افزایش تولید نفت خام با رشد ۵ درصدی، گروه صنایع و معادن تحت تأثیر کاهش شاخص صنایع بورسی در بخش صنعت و معدن، کاهش سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان و کاهش شاخص فروش نهاده‌های ساختمانی بورسی با رشد منفی ۰/۲ درصدی و گروه خدمات تحت تأثیر رشد مثبت بخش‌های اصلی خود با رشد ۱/۹ درصدی روبه‌رو بوده است. همچنین براساس نتایج ماه‌های تیر، مرداد و شهریور، در تابستان ۱۴۰۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل، رشد اقتصادی کشور ۲/۴ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت ۲ درصد برآورد می‌شود. در تابستان ۱۴۰۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل ارزش افزوده بخش «کشاورزی» رشد ۲/۷ درصدی، بخش «نفت خام و گاز طبیعی» رشد ۶/۵ درصدی، گروه «صنایع و معادن» رشد منفی ۰/۲ درصدی و گروه «خدمات» رشد ۲/۷ درصدی را ثبت کرده‌اند.

جدول ۱. رشد ارزش افزوده به تفکیک فعالیت‌های اقتصادی

رشد بخش	بهار ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲	سال ۱۴۰۲	بهار ۱۴۰۳	تابستان ۱۴۰۳	تیر ۱۴۰۳	مرداد ۱۴۰۳	شهریور ۱۴۰۳
گروه کشاورزی	۰.۶	۰.۱	۰.۲	۳.۱	۲.۷	۲.۸	۳	۲.۵
نفت و گاز طبیعی	۱۶.۵	۱۷.۸	۱۴.۷	۹.۵	۶.۵	۹	۵.۴	۵
گروه صنایع و معادن	۳.۸	۳.۷	۴.۵	۳.۶	-۰.۲	۱.۲	-۱.۵	-۰.۲
گروه خدمات	۵.۶	۳.۱	۳.۸	۱.۹	۲.۷	۱.۵	۴.۸	۱.۹
تولید ناخالص داخلی	۵.۷	۳.۸	۴.۵	۳.۲	۲.۴	۲.۲	۳.۱	۱.۹
تولید ناخالص داخلی (بدون نفت)	۴.۶	۲.۷	۳.۶	۲.۵	۲	۱.۵	۲.۹	۱.۶

مأخذ: همان.

منابع و مآخذ

- [۱] ناظمی، عالییه و آذربایجانی، علیرضا و والی زاده، ابوالحسن. (۱۴۰۳)، چارچوبی برای کنون‌بینی (Nowcasting) بخش حقیقی اقتصاد ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۹۸۹۰.
- [۲] گزارش تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران - سه ماهه اول سال ۱۴۰۳، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شهریور ماه ۱۴۰۳.
- [۳] ناظمی، عالییه و آذربایجانی، علیرضا. پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در تیرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۹۹۸۹.
- [۴] ناظمی، عالییه و آذربایجانی، علیرضا. پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مردادماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۰۴۴.
- [۵] ناظمی، عالییه و آذربایجانی، علیرضا. پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در شهریورماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۱۰۱.
- [۶] ناظمی، عالییه و آذربایجانی، علیرضا. «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران: برآورد تولید ناخالص داخلی ماهانه (مرداد ۱۴۰۳)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۱۰۲.

گزیده سیاستی

طبق محاسبات مرکز پژوهش‌ها، رشد اقتصادی کشور در شهریورماه سال ۱۴۰۳ معادل ۱/۹ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز ۱/۶ درصد برآورد می‌شود.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@mailes.ir

وبسایت: rc.mailes.ir